

kostningerne i forhold til, hvad der ville kunne opnås, hvis man i højere grad sigtede på at opnå de skitserede emissionsreduktioner så billigt som muligt.

Dertil kommer blandt andet, at de tal, der er fremkommet efter færdiggørelsen af forsøringsudvalgets rapport om det forventede fuelolieforbrug og prisen på svovlfattig fuelolie, kan give grund til at antage, at omkostningerne til begrænsning af svovlindholdet i fuelolie kan blive væsentlig lavere end de ovennævnte ca. 7 mia kr.«.

Spørgsmål 37:

Hvorfor går man ud fra, at afsvovlingsprodukterne ikke kan udnyttes, når disse udnyttes i f.eks. Japan?

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for fredningsstyrelsen og miljøstyrelsen, hvis svar jeg kan henholde mig til:

»Forsøringsudvalget er ikke gået ud fra, at afsvovlingsprodukterne ikke kan anvendes. Da der imidlertid ikke på nuværende tidspunkt foreligger en tilstrækkelig sikker dokumentation for afsvovlingsprodukternes tekniske egenskaber samt forestår en række udrædningsopgaver om, hvilke formål produkterne kan anvendes til, er udvalget for en sikkerheds skyld gået ud fra, at den producerede mængde på kort sigt skal kunne deponeres.

Anvendelse af restprodukterne i cementindustri, til vejbygning, i opfyldning og lignende vil normalt altid være at foretrække fremfor en deponering. Anvendelse medfører, at man samfundsmæssigt mindsker et deponeringsproblem og får nyttiggjort et restprodukt. Samtidig hermed opnås en bedre råstofhusholdning, der på kort og lang sigt vil få indflydelse på forsyningen af råstoffer til danske anlæg og til industrien.

Anvendelse af restprodukter fra røggasafsvovling er imidlertid på udviklingsstadiet. For de fleste potentielle anvendelsesområder er de tekniske muligheder og problemer samt de økonomiske konsekvenser endnu ikke tilstrækkeligt belyst. Udenlandske erfaringer kan ikke umiddelbart anvendes på danske forhold på grund af anvendelse af andre kvaliteter og afsvovlingsmetoder.

Om de potentielle anvendelsesområder for afsvovlingsprodukter kan i øvrigt oplyses følgende:

I Japan anvendes gips fra vådprocessen til fremstilling af gipsplader til byggeriet. Der anvendtes i Japan i 1977 1,5 mill. tons gips til plader. Gipsen stammer imidlertid fra afsvovlingsanlæg på oliefyrede enheder og fra fosforsyreproduktionen og således ikke fra afsvovlingsanlæg på kulfyrede anlæg.

De røggasafsvovlingsanlæg, der er opført og projekteret i Vesttyskland, er så godt som alle baseret på gipsmetoden. Efter i begyndelsen at have været ret tøvende er den vesttyske gipsindustri i dag stærkt interesseret i at anvende gips fra røggasafsvovlingsanlæg til fremstilling af gipsplader. Den af gipsindustrien krævede maksimalgrænse for »kemisk« forurening af afsvovlingsgipsen kan opfyldes af de udviklede anlæg. Resultatet er, at den gips, der dannes ved anvendelse af røggasafsvovlingsanlæg, i dag næsten udelukkende anvendes i gipsindustrien.

I Danmark anvendtes i 1982 100.000–150.000 tons gips til fremstilling af gipsplader, og en del af denne gips vil muligvis kunne erstattes af gips fra røggasafsvovling.

Som et andet potentielt anvendelsesområde vil en del af den gips, der anvendes som retarder i cementproduktionen, muligvis ligeledes kunne erstattes af afsvovlingsprodukter. Denne form for anvendelse har været gennemprøvet i Vesttyskland i de sidste 3 år.

Det skal bemærkes, at i Danmark importeres al anvendt gips. Importen androg i 1982 ca. 220.000 tons. Der er i flere år udført undersøgelser med henblik på anvendelse af gipsen fra Superfos' fosforsyreproduktion. Disse undersøgelser har hidtil vist, at en anvendelse vil være økonomisk urentabel. Superfos producerer ca. 130.000 tons gips pr. år.

Som et tredje anvendelsesområde vil afsvovlingsproduktet fra tørprocessen med tilsætning af flyveaske kunne tænkes anvendt som additiv ved formaling af cementklinker. Det kan endvidere tænkes anvendt i betonproduktionen, enten som tilsætning eller som erstatning for cementen eller i pelleteret form som egentligt tilslagsmateriale. Fælles for disse anvendelser er, at der i høj grad mangler dokumentation for, at de nødvendige tekniske egenskaber er til stede.